

عنوان مقاله:

تئاتر تخطی مجاز: بررسی تئاتر به مثابه آیینی رهایی بخش تحکیم کننده در جامعه با تکیه بر آراء ویکتور ترنر

محل انتشار:

فصلنامه رهپویه هنرهای نمایشی، دوره 2، شماره 6 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 10

نویسنده:

علی حاجی ملاحی - استادیار گروه نمایش، دانشکده هنر، دانشگاه سوره، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

این مقاله پژوهشی است پیرامون ماهیت شناسی و چیستی تئاتر. بر این مبنا بر خاستگاه آیینی تئاترها مبتنی بر دیدگاه های ویکتور ترنر تاکید می شود. مقاله بر این فرض استوار است که تئاترهای که در یک بستر فرهنگی تولید و عرضه می شوند به این دلیل که ماهیتا آیینی هستند، به عنوان مقوم و نگهدارنده آن نظام فرهنگی عمل می کنند حتی اگر مولفه های ضد ساختاری یا انتقادی داشته باشند. برای اثبات فرضیه خود به ویژگی های شبه آیینی، شبه آستانه ای و مکالمه ای تئاترها تاکید می شود. و در نهایت مقاله به این نتیجه می رسد که به واسطه حداقل همین سه ویژگی، کنترل تئاترها امری بی مورد، تماشای تئاترها امری رهایی بخش و طرح مسائل سیاسی توسط هنرمندان امری تداوم بخش است. تئاترها به واسطه دارا بودن این سه ویژگی دارای مشخصه برجسته ای به نام: «تخطی مجاز» هستند. یافته ها نشان داده است که تئاترهای مدرن شبه آیینی هایی هستند که در مقطعی کوتاه جامعه می تواند خودش را و مسائل اخلاقی، اجتماعی، سیاسی اش را از بیرون ببیند، ارزیابی کند و درباره خودش تامل کند. نمونه ای از آن تخت حوضی ها هستند که در آنها تندترین انتقادات از سردرمداران هژمونی صورت می گرفت اما نظام فرهنگی، استوارترین وضعیت خودش را داشته است. این تصور غلطی است و ریشه در دیدگاه های افلاطون دارد که طرح مسائل انتقادی در تئاترها به بدنه فرهنگی و سیاسی جامعه لطمه وارد می کند. بلکه هنرمندان با طرح مسائل انتقادی در تئاترها-که ریشه در دیدگاه های ارسطو دارد خواسته یا ناخواسته اقدام به آزاد سازی انرژی های نهفته مردمان و از طریق تخلیه و درمانگری، ستون های فرهنگی جامعه را استوارتر می کنند. دیدگاه های ویکتور ترنر مردم شناس و اجراپژوهش که نگاهی آیینی به تئاترها دارد به عنوان میانی نظری بحث انتخاب شده است.

کلمات کلیدی:

تئاتر، شبه آیین، شبه آستانه، آستانه، ویکتور ترنر

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2041976>

